

**PRÍHOVOR STAROSTU OBCE VLADIMÍRA KAŠŠU PRI
PRÍLEŽITOSTI OSLÁV SVIATKU SV. CYRILA A METODA NA KATARÍNKE
DŇA 5.7.2014**

Dobrý deň, vážení priatelia, dovoľte, aby som Vás pri príležitosti osláv sviatku sv. Cyrila a Metoda pozdravil v mene všetkých občanov obce Naháč i v mene svojom. Obec Naháč pri príležitosti 20. výročia od vstupu Združenia kresťanského spoločenstva mládeže- oblastného centra Katarínka do záchrany ruín kláštora sa podieľa na spoluorganizovaní dnešných osláv.

Prečo sa k Vám prihovára starosta obce Naháč Vám bude zrejmé po vypočutí môjho príhovoru. Kláštor Katarínka, jeho pohnuté dejiny a obec Naháč mali v minulosti a majú v súčasnosti veľa spoločného.

Ako všetci vieme, kláštor Katarínka bol založený v roku 1618 laickým bratstvom pásikárov a bol zrušený dekrétom cisára Jozefa II z roku 1782, ale mnísi tu na Katarínke pôsobili až do roku 1786, ich pôsobenie skončilo po 168 rokoch, ale zanechali po sebe veľmi výraznú stopu, ktorá ovplyvnila výrazne i život občanov obce Naháč. Vplyv mníchov z Katarínky a obce Naháč bol obojstranný, o čom máme písomné doklady.

J. Fándly, rímsko-katolícky naháčsky farár v rokoch 1780 až 1807, významná osobnosť osvietenectva na rozhraní 18. a 19. storočia už v roku 1782 sa v publikovaných písomných dokladoch sťažuje, že veľa veriacich radšej navštevuje kláštor Katarínku, než naháčsky kostol a odovzdáva milodary mníchom. Ďalším dôkazom sporu naháčskeho farára s mníšskym rádom na Katarínke je významne dokladované v diele Dúverná zmluva medzi mníchom a dáblom.

Ide o najvýznamnejšie Fándlyho dielo, keď veľmi razantne zasiahol do páľčivých otázok vtedajšej doby-rušenia káštrov v rakúsko-uhorskej monarchii. Dúverná zmluva je písaná formou dialógu medzi učeným mníchom Athanaziom a diablom Titinillusom. Prvé dve časti Dúvernej zmluvy vyšli knižne už v roku 1789, všetci vieme že celé dielo má spolu 4 časti.

V šiestej príčine polemike Titinilus argumentuje:

„Vím já jeden včul prázni, volakedi frančiškánski klášter, S. Katerina menuvaní. Stojí pred ňím veliká štácia na spúsob hori Kalvárie, s kresaného kamena vistavená, na ňej velikí kríž s figúru Spasitela našého, pod ňím na tej istej kalvárie kamenskej stojí velká figúra Panni Márie, z druhej strani svatého Jána, všetko s kamena. Pod ňima je tento nápis: EXpensIs ChorDIgerorVM ereCta.^[47] Hle, na takí cíl a konec, na ozdobu mňískich kostelov a klášterov, na rozmnožení mňískich pobočných, nepotrebných pobožnosti spižovali sa. Na obnóvkach od chudobi vidrankali sa peňíze, nemohlo sa to ináč utroviť? Mohla sa táto mast draho predať, mohla sa dať na obživení chudobných fárnikov alebo na ozdobu chudobných fárskich kostelov. Stojí tam aj bude stáť v horách darebná útrata na památku, že volakedi... Ale však už je vistavená, ktorá dávno potrebná bola Religionis comissio,^[48] táto včul dohlídá jak starím fundáciám, tak aj novím, jak braterstvám tak inším téš mňískim pobožnosťám, všetkému omámeňí, všetkým poverám, ktoré sa dovčulka robili medzi sprostíma ludma pod spúsobom pobožnosti. O volakterí rok, keď sa téjto komisie porádky skutečne budú zachovávať, uvidíme ze slepého a tmavého bívalého bludu osvíceni svet a s téj velikéj moci, vládi a plnomocenstvú našého kráľa Jozefa Druhého, který kasiruje a hodne ruší tí nové, vimislené mňíske pobožnosti, na kterích rozmnožení aj mňískí frátri (laici), idúce mezi sprostích ludí na kveštu, mnoho dopomáhali, rozdávajíce všelijaké mňíske dari, znaki a címere tích mňískich pobožností, a preto aj odtád pošla včulajšého mňíského obnovená i zrušená.“

Dôsledkom toho bola skutočnosť, že celý objekt kostola a kláštora na začiatku 19. storočia pustol a spomínané sochy boli prevezené do kostolov obcí Smolenice, Dechtice a Jablonica. Objekt kláštora sa menil na ruiny, aké poznáme dnes, ale život prostých ľudí, ktorí žili v blízkosti kláštora plynul ďalej.

V roku 1899 spojila lesná železnica grófa Pálfyho výrobné objekty závodov Smoleníc a D. Vody. Z histórie je nám známe, že táto lesná železnica rozchodu 600 mm mala na tejto trati tri výhybne- Švajčiarka, Katarínske veksle a Planinka. V 20. rokoch minulého storočia mala lesná správa hospodárskeho celku II 9 hájnických obvodov z hájovňami Erdohaz /Planinka/ Katarínka, Cerová, Suchánka a Podmariáš.

Je známe, že hájnikom na Katarínke bol starý otec Jozef Kašša a hájnik Haberla a obývali objekt hájovne, ktorý tu doposiaľ stojí. Pre úplnosť uvediem, že v tom období urbárne lesy hájili pán Damašek a Lackovič. My naháčsky pamätníci vieme, že obývali hájovňu, ktorá je už zborená a na tomto mieste je stanový tábor našich spoluhostiteľov.

Pre históriu je známi fakt, že deti hájnických rodín navštevovali naháčsku školu a naháčsky pamätnícidoposiaľ s láskou spomínajú na svojich spolužiakov od Katarínky. Zo spomienok otca si pamätám, že na dochádzku do školy v lete i v zime dochádzali po hornom chodníku cez les, ktorý je v súčasnosti málo využívaný. Z tohto je vidieť, že spojitosť obce a kláštora Katarínky pretrvávala.

Po zrušení hájnických miest na Katarínke život v okolí kláštora ustal, ale záujem občanov Naháča o majestátnu a tajomnú ruinu kláštora neoslabol. Dôkazom toho bola skutočnosť, že nedeľná vychádzka občanov Naháča vždy smerovala ku Katarínke.

Niekoľko generácií naháčanov sa vo veľkom počte v nedeľu po obede stretávalo v týchto priestoroch. Z mladosti si pamätám, že podiel občanov obce na týchto návštevách bol dominantný, málokedy sme tu stretávali občanov zo susedných obcí.

Posledná etapa, ktorú tu spomeniem bola založená pred 20. rokmi - Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže - oblasťné centrum Katarínka objavilo našu Katarínku a začali s obnovou ruiny kláštora, ako to už referoval priateľ Benignus. Mladí Katarinkári, ako ich prezývajú, postupne si získali našu dôveru a prijali sme ich za svojich.

V závere môjho príhovoru chcem dať na pravú mieru skutočnosť, či je Katarínka. Konštatujem, že je Naháčska, pretože občania našej obce si k týmto ruinám vypestovali silné citové väzby a berieme ju za našu. V skutočnosti objekt kostola a kláštora Katarínky leží v katastri obce Dechtice, to znamená, že je Dechtická.

Ale dnes môžeme konštatovať, že Katarínka predovšetkým patrí Združeniu kresťanských spoločenstiev mládeže - oblasťnému centru Katarínka, ktoré za 20. rokov sa aktívne zapojilo do záchrany ruiny kláštora. Poprajme im veľa odvahy a entuziazmu do ďalších rokov na záchrane našej Katarínky. Verím, že na budúci rok sprístupnia rozhľadňu vo veži kostola a tak zatriktívnia tento objekt. My ktorý sme boli na korune veže vieme, že z rozhľadne je veľmi pekný výhľad do širokého okolia.

Záverom môjho vystúpenia chcem vyjadriť presvedčenie, že tajomstvá, ktoré sú ukryté v pohnutých dejinách týchto tajomných ruín pretrvávajú aj pre ďalšie generácie Naháčanov, Dechtičanov a Združenia kresťanských spoločenstiev, lebo história nás učí spoznávať múdrosť našich predkov.